
Vergaderjaar 2021–2022

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

EB

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 maart 2022

Hierbij zend ik u het verslag van de extra informele Ecofinraad van 2 maart 2022 middels videoconferentie in verband met de situatie in Oekraïne.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag

Verslag extra informele Ecofinraad middels videoconferentie 2 maart 2022

In verband met de situatie in Oekraïne heeft op 2 maart jl. een extra informele Ecofinraad plaatsgevonden middels videoconferentie. De Ministers hebben een update gekregen van het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank over de huidige situatie in Oekraïne, de stand van zaken omtrent de implementatie van de sanctiepakketten die zijn ingesteld tegen Rusland en de verwachtingen ten aanzien van de economische situatie in de EU. De vergadering was bedoeld als gedachtewisseling, er zijn geen besluiten genomen.

De instituties gaven een update van de genomen sancties en stelden vast dat in korte tijd indrukwekkende sanctiepakketten zijn aangenomen welke een aanzienlijke impact hebben op Rusland. In de update kwam naar voren dat de sancties tegen Rusland en de hogere olie- en gasprijzen die hiermee gepaard ervoor gaan zorgen dat de inflatie zal toenemen en de economisch groei lager zal uitvallen. Ook vertrouwenseffecten, effecten op de internationale handel en ontwikkelingen op de financiële markten kunnen de economische ontwikkeling beïnvloeden. De mate waarin de Europese economie geraakt wordt is echter onzeker en sterk afhankelijk van hoe de verdere ontwikkelingen zich ontploegen en van mogelijke tegenmaatregelen die Rusland kan nemen. De Europese Commissie gaf aan volgende week met een mededeling over de energiemarkt te komen, waarin onder andere wordt bezien hoe de afhankelijkheid van Russisch gas afgebouwd kan worden en waarin wordt ingegaan op een mogelijk tijdelijk staatssteunkader met het oog op de hoge energieprijzen. Daarnaast heeft de Europese Commissie de hoofdlijnen van de recent uitgebrachte mededeling aangaande richtsnoeren voor het begrotingsbeleid in 2023 benoemd.¹ U wordt hier nader over geïnformeerd in de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad 14 en 15 maart 2022.

Conform de motie Brekelmans c.s. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2433) heeft Nederland steeds gepleit voor een zo groot en zwaar mogelijk pakket sancties. Nederland zet zich actief in om de sancties tegen Rusland verder te verzwaren, om daarmee de prijs die Rusland betaalt voor de agressie tegen Oekraïne nog hoger te maken. Wat Nederland betreft liggen daarbij alle opties op tafel. Sancties zouden volgens Nederland een verregaande impact op de Russische economie, het Russische financiële systeem en beschikking van de Russische Federatie tot hoogwaardige technologie moeten hebben. Essentieel is daarbij de samenwerking binnen de EU om gezamenlijk deze crisis te adresseren. Nederland heeft in de vergadering opnieuw voorgesteld om trustdiensten aan in Rusland gevestigde bedrijven of bedrijven met een Rusland-ingezetene als uiteindelijk belanghebbende te verbieden.

Lidstaten en de Europese instellingen waren het erover eens dat mogelijke «*loopholes*» ten aanzien van de sancties aangepakt dienen te worden. Hierbij werden specifiek het gebruik van cryptocurrencies en financiële instellingen in Wit-Rusland benoemd.

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/fiscal-policy-guidance-2023_en#:~:text=Fiscal%20policy%20guidance%20for%202023%20The%20European%20Commission,assessment%20of%20Member%20States%E2%80%99%20stability%20and%20convergence%20programmes.

In de vergadering spraken lidstaten hun solidariteit uit met de Oekraïense bevolking, benoemden de effectiviteit van de huidige sanctiemaatregelen en gaven aan bereid te zijn tot het nemen van aanvullende steunmaatregelen voor Oekraïne. Daarbij werd steun uitgesproken voor financiële steun aan Oekraïne en sterke coördinatie daarover bij de internationale financiële instellingen, waaronder het IMF, de EIB en EBRD. De Europese Unie is voornemens Oekraïne te steunen via macro-financiële bijstand (MFB) van EUR 1,2 mld. Deze financiële steun voor Oekraïne helpt om verdere economische destabilisatie te voorkomen. De MFB is reeds goedgekeurd in de Raad van de Europese Unie en het Europese Parlement. Het belang van de MFB werd in deze informele Ecofinraad nogmaals onderstreept. Daarnaast gaf de Europese Investeringsbank (EIB) tijdens de vergadering aan te werken aan een steunpakket voor Oekraïne. Dit pakket is afgelopen vrijdag (4 maart jl.) goedgekeurd in de Raad van bewind van de EIB. Op de korte termijn ondersteunt de EIB Oekraïne door het verstrekken van liquiditeit op bestaande projecten. Daarnaast kijkt de EIB hoe ook omliggende landen op dit moment het beste ondersteunt kunnen worden met financiering. Op de langere termijn staat de EIB klaar voor financiering van wederopbouw projecten. Sommige lidstaten hebben gepleit voor een snelle toetreding van Oekraïne tot de Europese Unie.

Door de lidstaten is het belang van de coördinatie van nationale en Europese maatregelen om de economisch effecten op de Europese Unie te adresseren benadrukt. Daarbij heeft Nederland het belang van het verminderen van de afhankelijkheid van Russisch gas onderstreept evenals het belang van de verduurzaming van de energievoorziening (Fit-For-55). Ook heeft Nederland aangegeven dat de te nemen maatregelen om de economisch gevolgen in Europa te mitigeren afhangen van de impact van de mogelijke tegenmaatregelen van Rusland en dat de bestaande middelen binnen de EU-begroting optimaal gebruikt moeten worden.